

Open
Government
Partnership

**LATVIJAS
CETURTAIS
NACIONĀLAIS
ATVĒRTĀS
PĀRVALDĪBAS
PLĀNS
2020-2021**

Vidusposma izvērtējums
par plāna izpildi
2020. gadā

Valsts kanceleja 2021

Satura rādītājs

Ievads	3
Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma ieteikumi	4
Rīcības plāna īstenošana un sasniegtie rezultāti	5
Kopsavilkums.....	5
1. APŅEMŠANĀS. Publisko iepirkumu un līgumu atklātība	6
2. APŅEMŠANĀS. Informācijas atklātībai nozīmīgu datu kopu atvēršana	8
3. APŅEMŠANĀS. Interesu pārstāvniecības un lobēšanas atklātība.....	12
4. APŅEMŠANĀS. Atvērtā pārvaldība pašvaldībās.....	14
5. APŅEMŠANĀS. Kvalitatīva sabiedrības iesaiste reformu procesos un sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā	20
6. APŅEMŠANĀS. Korupcijas novēršanas pasākumi	28
Rīcības plāna īstenošanas koordinācija un uzraudzība	33

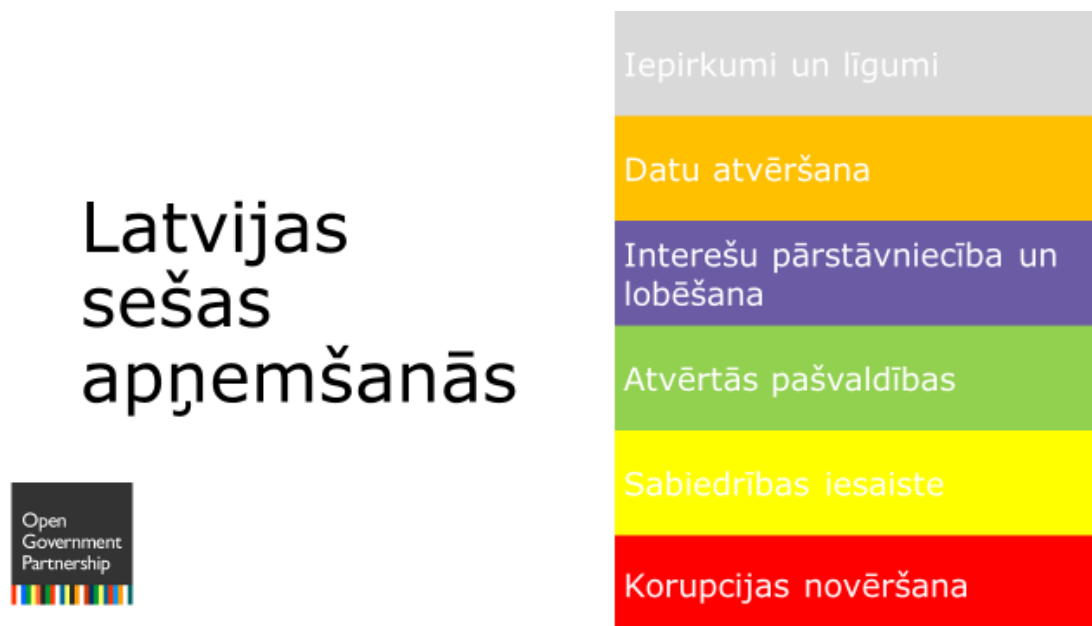
Ievads

Latvijas Ceturtais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2020.–2021. gadam (turpmāk – Rīcības plāns) tika apstiprināts Ministru kabinetā 2020. gada 11. februārī. Rīcības plānā ir noteikti pasākumi, kurus ieviešot tiks veicināta atklātība, atbildība un sabiedrības līdzdalība valsts institūciju darbā.

Plāns ir izstrādāts Latvijas dalības Atvērtās pārvaldības partnerībā (*Open Government Partnership – OGP*; turpmāk – OGP) ietvaros. Plāna izstrādē un ieviešanā ievērotas divas būtiskas OGP prasības. Pirmkārt, atbildīgās institūcijas plānu izstrādā un ievieš kopā ar sabiedrības pārstāvjiem, ievērojot līdzdalības un koprades principus. Otrkārt, par plāna izpildi gatavo divu veidu ziņojumus – atbildīgo institūciju ziņojumus (kā šis vidusposma izvērtējums) un neatkarīgus vērtējumus OGP Neatkarīgās novērtēšanas mehānisma ietvaros.

Rīcības plāns ir arī attīstības plānošanas dokuments, tādēļ ņemtas vērā šādu dokumentu izvērtēšanai noteiktās prasības, tostarp novērtēt īstenotās politikas ietekmi, mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanu, iesaistīto institūciju paveikto un tā ietekmi uz mērķu un rezultātu sasniegšanu.¹

Rīcības plānā ir seši darbības virzieni jeb sešas Latvijas apņemšanās:

Kā to paredz Ministru kabineta rīkojums², plāna īstenošanā iesaistītās institūcijas un sabiedrības pārstāvji iesniedza Valsts kancelejā informāciju par plānā paredzēto pasākumu izpildi pirmajā plāna darbības gadā. Valsts kanceleja sagatavoja šo Rīcības

¹ Ministru kabineta 2014. gada 2. decembra noteikumi Nr. 737 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi". Skatīt: <https://likumi.lv/ta/id/270934-attistibas-planosanas-dokumentu-izstrades-un-ietekmes-izvertesanas-noteikumi>

² Ministru kabineta 2020. gada 11. februāra rīkojums Nr. 54. Skatīt: <https://likumi.lv/ta/id/312544-par-latvijas-ceturto-nacionalo-atvertas-parvaldibas-ricibas-planu-20202021-gadam>

plāna vidusposma izvērtējumu par laikposmu no 2020. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma ieteikumi

2020. gadā OGP sekretariāta uzdevumā par Rīcības plānu tika sagatavots OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma izvērtējums.³ Neatkarīgajā izvērtējumā sniegtas rekomendācijas efektīvākai Rīcības plāna ieviešanai. Šis izvērtējums tika apspriests ar iesaistītajām pusēm 10. septembrī. OGP kā potenciāli jaudīgākās izceļ trīs Latvijas apņemšanās – atvērtās pašvaldības, iepirkumu atklātība un lobēšanas atklātība.

OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma pieci galvenie ieteikumi šim un nākamajam Rīcības plānam:

Ieteikumi	Informācija par to, kā ieteikumi ir ņemti vērā
Nodrošināt, lai iesaistīto pušu forums būtu pārredzams, publicēt atgriezenisko saiti koprades laikā, kā arī formāli definētus un apstiprinātus foruma darbības veidus.	Iesaistīto pušu forumu veido par Rīcības plāna izpildi atbildīgās institūcijas un citi partneri. To saraksts un izstrādes procesa dokumenti ir pieejami Ministru kabineta tīmekļvietnē.
Iekļaut iesaistīto pušu forumā augsta līmeņa ierēdņus un politiķus, lai palīdzētu izveidot vērienīgākas apņemšanās.	Rīcības plāna īstenošanas procesā piedalās vairāki augsta līmeņa ierēdņi, kā arī viens politiķis (Saeimas deputāte Inese Voika). Jaunā piektā rīcības plāna izstrādē ieteikums tiks ņemts vērā.
Turpināt atklāto līgumu uzlabojumus, piemērojot atvērto līgumu datu standartu visiem publiskajiem iepirkumiem.	Rīcības plānā ir apņemšanās par publisko iepirkumu atklātību, kura ietver mērķi uzlabot publisko iepirkumu līgumu atvērtību.
Uzlabot pilsoniskās līdzdalības iespējas, izmantojot delīberatīvās jeb apspriežu demokrātijas metodes, iekļaujot arī neaizsargātās vai atstumtās grupas.	2020. gada 16. oktobrī notika seminārs par delīberatīvajām līdzdalības metodēm. Par šīm metodēm tiek regulāri runāts dažādos formātos.
Sadarbībā ar Saeimu īstenot visaptverošu lobēšanas atklātības reformu.	Lobēšanas atklātības regulējuma izstrādes procesā izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Saeimu, kas var turpināties lobēšanas atklātības reformu procesā.

³ Latvia Design Report 2019-2021. Skatīt: www.opengovpartnership.org/documents/latvia-design-report-2019-2021/; Papildu informācija par OGP neatkarīgo novērtēšanas mehānismu jeb *Independent Reporting Mechanism*: <https://www.opengovpartnership.org/process/accountability/about-the-irm/>

Rīcības plāna īstenošana un sasniegtie rezultāti

Īstenošanas progressa novērtēšanas metodika

Katra pasākuma izpildē sasniegto progressu novērtēja par tā izpildi atbildīgās institūcijas, citas institūcijas un sadarbības partneri. Īstenošanas progressa pašnovērtējums šajā ziņojumā atainots šādi:

Nav sāksis	Daļēji izpildīts	Izpildīts	Īstenošana kavējas
------------	------------------	-----------	--------------------

Kopsavilkums

Rīcības plāna ietvaros 2020. gadā īstenotas vairākas būtiskas aktivitātes vai to īstenošanā sasniegts būtisks progress, kas veicina atklātību, atbildību un vairo sabiedrības līdzdalības iespējas valsts institūciju darbā:

- Iepirkumu uzraudzības birojs ir ieviesis **digitālo iepirkumu risku izvērtēšanas rīku**, kas ļauj sabiedrības pārstāvjiem, uzraudzības iestādēm, mediju pārstāvjiem vienlaikus un bez maksas analizēt publiskos iepirkumus, ņemot vērā riska faktoros. Rīka izmantošanu atvieglo pie publikācijām izvietotie **sarkanie karodziņi**.
- Izvērtētas iespējas atvērto datu formā **publicēt informācijas atklātībai nozīmīgus datus** par samaksātajiem nodokļiem, valsts amatpersonu deklarāciju datus, datus par nodarbinātajiem valsts pārvaldē un viņu atalgojumu, par politisko partiju finansēm, valsts budžeta izpildi un pašvaldību saistībām. Portālā dati.ta.gov.lv jau ir pieejami atvērtie dati par sodiem publiskajos iepirkumos un par tiesu darbu Latvijā, kā arī par izglītības jomu un ārstniecības iestāžu darbu saistībā ar Covid-19.
- 2020. gadā Saeimas darba grupa turpināja darbu pie **lobēšanas atklātības tiesiskā regulējuma**. Tika izstrādāti likuma pamatprincipi un notika to sabiedriskā apspriešana.
- Jauni iedzīvotāju līdzdalības instrumenti iekļauti topošajā Pašvaldību likumā, 2020. gadā izstrādātas vadlīnijas kopienu attīstībai un apkopota un popularizēta labā prakse **sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai pašvaldībās**.
- 2020. gadā izvērtēts valsts budžeta programmas "NVO fonds" ieguldījums **sabiedrības līdzdalības** un pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā. Ikdienā tiek vērtēta sabiedrības līdzdalības nodrošināšana tiesību aktu izstrādē, noslēguma fāzē ir nozīmīgais Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls, top arī citi e-līdzdalības rīki.
- Aizsākts darbs pie efektīvākas izpratnes veicināšanas par **korupciju** un interešu konfliktiem, kā arī par korupcijas risku novēršanu veselības aprūpes jomā, izmantojot inovatīvas metodes.

1. APŅEMŠANĀS. Publisko iepirkumu un līgumu atklātība

Atbildīgās institūcijas: Iepirkumu uzraudzības birojs, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (Integritātes pakta izmantošanas iespējas ES finanšu instrumentu finansētos projektos)

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
DARBĪBAS VIRZIENS: DIGITĀLAIS IEPIRKUMU RISKU IZVĒRTĒŠANAS RĪKS	
Digitālā iepirkumu risku izvērtēšanas rīka datu atlasē metožu apraksts	
Lai varētu izstrādāt un ieviest digitālu iepirkumu risku izvērtēšanas rīku, Iepirkumu uzraudzības birojs (turpmāk arī – IUB) izstrādāja datu atlasē metožu aprakstu.	Izstrādātais datu atlasē metožu apraksts palīdz sabiedrībai labāk orientēties datu atlasē un veikt sev nepieciešamo analīzi.
Digitālais iepirkumu risku izvērtēšanas rīks	
IUB ir izstrādājis un ieviesis digitālo iepirkumu risku izvērtēšanas rīku , kas atlasa un uzskatāmi parāda informāciju. Šis rīks ir publicēts IUB tīmekļvietnē 2020. gada 16. jūlijā un ir brīvi pieejams ikvienam. IUB iepirkumu risku izvērtēšanas rīks analizē un apkopo informāciju no iepirkumu paziņojumiem un iesniegumu komisijas lēmumiem. Piemēram, rīks norāda uz veikto grozījumu skaitu, cik iepirkumos ir piedalījusies tikai viens pretendents, cik bieži izmantotas procedūras, kas nenodrošina konkurenci u. c. Sīkāka informācija: https://info.iub.gov.lv/lv/visual https://info.iub.gov.lv/lv/meklet/f_wf/1/adv/1/	Iepirkumu jomā ieinteresētajām pusēm, piemēram, uzraudzības iestādēm, mediju pārstāvjiem un sabiedrībai, ir iespēja vienlaikus un bez maksas analizēt informāciju par pasūtītājiem.
Tāpat IUB ir izstrādājis un ieviesis atsevišķu pazīmi – sarkano karodziņu izvietošanu pie publikācijām. Sarkanos karodziņus pie publikācijām izvieto, ja pastāv kādi publiskā iepirkuma riski, piemēram, veikta paātrināta procedūra vai procedūra bez iepriekšējās publikācijas, saņemts mazs piedāvājumu skaits, nav paredzēta iespēja iesniegt piedāvājumu elektroniski. Sīkāka informācija: https://www.iub.gov.lv/lv/sarkanie-karodzini https://info.iub.gov.lv/lv/meklet	Ar karodziņiem kontroles institūcijām un sabiedrībai tiek "signalizēts", ka attiecīgajam iepirkumam pievēršama lielāka uzmanība.

DARBĪBAS VIRZIENS: INTEGRITĀTES PAKTA IZMANTOŠANA IEPIRKUMU MONITORĒŠANĀ	
Veiktas apmācības un informatīvs darbs par Integritātes pakta (semināri, informatīvie materiāli)	
IUB izstrādāja un savā tīmekļvietnē 2020. gada 14. oktobrī publicēja skaidrojumu "Atklātība publisko iepirkumu procedūrās". ⁴ Uzsākts darbs pie diskusijas rīkošanas.	Skaidrojumā apkoptas darbības, ar kurām pasūtītājs nodrošina atklātību publiskajos iepirkumos, kā arī piegādātāju darbības, kas palīdz tās ievērot.
Biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" (turpmāk arī – Delna) sadarbībā ar IUB 2020. gada 2. aprīlī organizēja vebināru "Publiskie iepirkumi Latvijas pašvaldībās un sabiedrības iesaiste iepirkumu monitorēšanā". IUB un Delna kopīgi izstrādāja iepirkumu paraugnolikumus , kurus var izmantot pašvaldībās un citu pasūtītāju organizētajos iepirkumos. Nolikumi tika prezentēti vebinārā.	Pašvaldības un citas institūcijas paraugnolikumus var izmantot atklātu procedūru organizēšanai preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkumos.
Sadarbības modeļa un rīcības plāna izstrāde integritātes pakta veicināšanai	
IUB pēc tikšanās ar biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna", Valsts kancelejas un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) pārstāvjiem sagatavoja rīcības plānu.	Rīcības plāns palīdz sekot līdzi pasākumiem, kas paredzēti aktivitātes ieviešanai, nodrošinot noteikto termiņu ievērošanu.
Delna izstrādāja rokasgrāmatu "Integritātes pakts un sabiedrības iesaiste publisko iepirkumu uzraudzībā", kas tiks publicēta 2021. gada sākumā.	Ikviens interesents, NVO, izmantojot rokasgrāmatu, var uzzināt, kā īstenot integritātes paktus.
Valsts kanceleja 2020. gada jūlijā nosūtīja vēstuli Eiropas Komisijai jautājumā par iespējamu ES finansējumu integritātes pakta īstenošanai (sk. nākamā punktu).	Integritātes pakta ieviešana ļautu praktiski izvērtēt šī instrumenta lietderīgumu, tomēr pašreiz finansējums nav rasts.
Integritātes pakta īstenošana/publisko iepirkumu monitorēšana	
Nav uzsākts, īstenojams 2021. gadā (ja tiks rasts finansējums).	
Integritātes pakta piemērošanas rezultātu izvērtējums	
Nav uzsākts, īstenojams 2021. gadā.	
DARBĪBAS VIRZIENS: IEPIRKUMU LĪGUMU DATU PUBLICĒŠANA, PUBLISKO FINANSĒJUMU PIEŠKIROŠO LĪGUMU ATKLĀTĪBA	
Līgumu reģistrā ievadāmās informācijas pienākuma iestrāde publisko iepirkumu jomas normatīvajos aktos	
Likumprojekts "Grozījumi Publisko iepirkumu likumā" atbalstīts Ministru	Līgumu reģistrs būs publikāciju vadības sistēmā uzkrāta un Iepirkumu

⁴ www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-atklatiba-publisko-iepirkumu-proceduras

<p>kabineta 2020. gada 27. oktobra sēdē un iesniegts Saeimā (Saeimas reģistrācijas Nr. 851/Lp13). Grozījumi ir nepieciešami, lai vienuviet nodrošinātu detalizētu un aktuālu informāciju par noslēgtajiem iepirkuma līgumiem, tajos veiktajiem grozījumiem, kā arī to izpildi.</p>	<p>uzraudzības biroja tīmekļvietnē atspoguļota šāda informācija: pasūtītāju noslēgtie iepirkumu līgumi, vispārīgas vienošanās, to grozījumi un faktiskā izpilde.</p> <p>Līgumu reģistrā būs pieejami dati, kas ietver informāciju par pasūtītāju, piegādātāju, līguma noslēgšanas datumu, līguma priekšmetu, līgumcenu, līguma izpildes termiņu, līguma grozījumiem, kā arī informāciju par faktisko līguma izpildi (līgumcenu, izpildes termiņu, līguma izpildītāju un līguma izbeigšanas iemeslu, ja attiecināms) un citu informāciju, ja nepieciešams.</p>
Līgumu reģistra izstrāde un ieviešana	
<p>Līgumu reģistra prasību definēšana ir uzsākta, bet izstrāde notiks pēc līgumu reģistrā ievadāmās informācijas pienākuma noteikšanas publisko iepirkumu jomas normatīvajos aktos, kas plānota 2021. gadā.</p>	<p>Sabiedrībai vienuviet ir pieejama detalizēta un aktuāla informācija par noslēgtajiem iepirkumu līgumiem, tajos veiktajiem grozījumiem, kā arī to izpildi.</p>
Līgumu reģistra atkalizmantojamo datu kopu nodrošināšana atvērto datu veidā	
<p>Nav uzsākts, īstenojams 2021. gadā.</p>	
Ieteikumi publisko tiesību līgumu (deleģēšanas, līdzdarbības u. c.) pieejamībai	
<p>Nav uzsākts, īstenojams 2021. gadā.</p>	

2. APŅEMŠANĀS. Informācijas atklātībai nozīmīgu datu kopu atvēršana

Atbildīgā institūcija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
<p>2020: DATU KOPU ATVĒRŠANAS IESPĒJU IZVĒRTĒJUMS UN REKOMENDĀCIJU IZSTRĀDE 2021: DATU KOPU ATVĒRŠANA</p>	
Samaksātie nodokļi	
<p>Datu kopa izvērtēta un to plānots publicēt Atvērto datu portālā. Informācija par nodokļu maksātāju (komersantu) taksācijas gadā samaksāto Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu kopsummu katru gadu līdz 1. aprīlim tiek automātiski aktualizēta saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un</p>	<p>Pieejamība atvērtiem datiem primāri veicinātu labprātīgu nodokļu saistību izpildi, savukārt sabiedrībai sniegtu iespēju analizēt katra nodokļu maksātāja ieguldījumu valsts labklājības celšanā, lai valsts saviem iedzīvotājiem spētu nodrošināt aizsardzību, drošību, veselības aprūpi, izglītību, sociālās</p>

nodevām" 18. panta pirmās daļas 8. prim punktu.	garantijas, kā arī sekmētu labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi.
Valsts amatpersonu deklarācijas	
<p>Datu kopa izvērtēta, un to plānots publicēt Atvērto datu portālā.</p> <p>Veicot datu kopas plašākas atvēršanas iespēju sākotnējo izvērtējumu, konstatēts, ka, lai nodrošinātu pieejamību atvērtiem datiem – valsts amatpersonu deklarāciju publisko- jamām daļām –, nepieciešams veikt grozījumus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā". Savukārt pēc likuma grozījumu stāšanās spēkā jāparedz laiks (provizoriski – pusgads), lai to tehniski nodrošinātu.</p>	<p>Pieejamība atvērtiem datiem sniegtu sabiedrībai iespēju analizēt datus un iesaistīties valsts pārvaldības procesu uzlabošanā, mazinot korupcijas riskus un veicinot uzticēšanos valsts pārvaldei.</p>
Politisko partiju finanses	
<p>Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – KNAB) ir izvērtējis Partiju finanšu datubāzē⁵ ievadīto un publiskojamo datu nodrošināšanu atvērto datu formātā.</p> <p>Tika sagatavots iepirkums "Par elektroniskās datu ievades sistēmas izstrādi un ieviešanu".</p> <p>Rezultātā tiks nodrošināts atlasītu datu eksports <i>Excel</i>, <i>CSV</i> formātos (datus atlasot pēc šādiem kritērijiem: partija, persona, laika periods u. c.) par politisko organizāciju (partiju) dāvinājumiem un ziedojumiem, politisko organizāciju (partiju) deklarācijām un politisko organizāciju (partiju) biedru naudu un iestāšanās naudu.</p>	<p>Sabiedrībai, tostarp medijiem, pētniekiem, uzraudzības iestādēm, politisko partiju biedriem un iedzīvotājiem, kas izdara izvēli vēlēšanās, atvērto datu formātā pieejama informācija par politisko organizāciju (partiju) dāvinājumiem un ziedojumiem, politisko organizāciju (partiju) deklarācijām un politisko organizāciju (partiju) biedru naudu un iestāšanās naudu.</p>
Valsts budžeta izdevumu maksājumi	
<p>Valsts budžeta izdevumu maksājumu datu kopas atvēršana nav uzsākta, jo nav izstrādāts normatīvais regulējums, kas precīzi definētu, cik regulāri un kādā apjomā jāveic informācijas publicēšana, t. sk. izņēmumi un ierobežojumi saistībā ar dažādām datu aizsardzības prasībām saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu, Fizisko personu datu apstrādes likumu, ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu un pārējiem maksājumu un budžeta izpildes jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem). Bez šī normatīvā regulējuma nav iespējams uzsākt datu kopas atvēršanai nepieciešamos darbus. Plānā noteikts, ka apņemšanās tiks ieviesta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk arī –</p>	

⁵ KNAB partiju finanšu datubāze: <https://www.knab.gov.lv/lv/db/donations>

VARAM) vadībā, konsultējoties ar iesaistītajām pusēm, lai izstrādātu rekomendācijas datu kopu atvēršanai.
Saskaņā ar VARAM sniegto informāciju valsts budžeta izdevumu maksājumu datu kopas atvēršanu bija paredzēts izvērtēt līdz 28.02.2021.

Valsts pārvaldes iestāžu budžeta izpildes informācija

• Valsts budžeta izpilde sadalījumā pa iestādēm, budžeta programmām/ apakšprogrammām un klasifikācijas kodiem – reizi mēnesī, periods – no gada sākuma līdz pārskata perioda pēdējai darba dienai (sākot ar 2020. gada novembri). Datu kopa satur nekonsolidētu valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta finansēšanas plānu pārskata gadam (ar izmaiņām), budžeta izpildi pārskata periodā sadalījumā pa iestādēm, gadskārtējā valsts budžeta likumā apstiprinātajām programmām un apakšprogrammām un kopējo budžeta ieņēmumu un izdevumu klasifikāciju ekonomisko un finansēšanas kodu griezumā atbilstoši Valsts kases valsts budžeta informācijas sistēmā reģistrētajiem datiem. • Pašvaldību saistību apmērs – reizi gadā. Pašvaldību saistību (aizņēmumi, galvojumi un citas ilgtermiņa saistības) pamatsummu un procentu maksājumi atbilstoši noslēgtajiem līgumiem un saistību procentuālais īpatsvars plānotajos pašvaldību ieņēmumos (plānotie ieņēmumi bez transferta ieņēmumiem no valsts budžeta noteiktam mērķim (izņemot klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējumu) un bez iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā saimnieciskajā gadā). Informācija norādīta atbilstoši pašvaldību iesniegtajiem mēneša pārskatiem par periodu janvāris–decembris (sākot ar 2009. gadu).	Atvērtie dati veicinās uzticēšanos valsts pārvaldei un sniegs iespēju ikvienam iesaistīties un pārliecināties par publiskā sektora darbības caurskatāmību.

Tiesu un tiesnešu darbs

<p>Tiesu administrācija ir izveidojusi atvērto datu portālu dati.ta.gov.lv. Portālā ir apkopota informācija no tiesu darbības uzskaites un reģistra sistēmām, savietojot tos analītiskos pārskatos un pārskatos un tādējādi nodrošinot informāciju par tiesu un tiesnešu darba rezultātiem, rādītājiem, tendencēm u. c.</p>	<p>Portāla mērķis ir sniegt informāciju sabiedrībai par tiesu darbu Latvijā, balstoties uz faktiskajiem uzkrātajiem datiem.</p>
Ārstniecības iestāžu un ārstu darbs	
<p>Izvērtēti un publicēti aktuālie dati par veiktajām vakcinācijām pret Covid-19 un ārstniecības iestāžu darbu Covid-19 pacientu aprūpei. https://data.gov.lv/dati/lv/organization/nvd https://data.gov.lv/dati/lv/organization/spkc</p>	<p>Sabiedrībai ir pieejama informācija par veikto vakcināciju pret Covid-19 skaitu un ārstniecības iestāžu darbu Covid-19 pacientu aprūpei.</p>
Iepirkumu procedūru pārkāpumi un iepirkumu sūdzības	
<p>IUB tīmekļvietnē un Latvijas Atvērto datu portālā ir nodrošināta statistiskās informācijas publicēšana par iepirkumu darbību pārkāpumiem piemērotajiem administratīvajiem sodiem publiskajos iepirkumos. Ir pieejama informācija par administratīvo pārkāpumu lietvedību un resorisko pārbaužu skaitu kopā, to uzsākšanas pamatiem, pieņemtajiem lēmumu veidiem, piemērotajiem soda veidiem un konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem, sakārtojot tos atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa pantiem.</p>	<p>Veicina sabiedrības informētību publisko iepirkumu jomā un uzlabo informācijas pieejamību. Iepirkumu uzraudzības birojs Latvijas Atvērto datu portālā nodrošina administratīvo pārkāpumu statistiku (https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/administrativo-parkapumu-statistika) un statistiku par iesniegumiem par iepirkumu procedūru pārkāpumiem (https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/iesniegumi-par-iepirkumu-proceduru-parkapumiem-ceturksni). Turpinās darbs pie sūdzību datu nodrošināšanas xml formātā.</p>
Izglītības jomas dati	
<p>Dati ir izvērtēti un publicēti Latvijas Atvērto datu portālā https://data.gov.lv/dati/lv/organization/izglitibas-un-zinatnes-ministrija</p>	<p>Izglītības iestādēm, skolēniem, studentiem, vecākiem un citiem ieinteresētajiem sabiedrības pārstāvjiem ir pieejami atvērtie dati par izglītības jomu.</p>
Cilvēkresursi un atlīdzība valsts pārvaldē (AUS dati)	
<p>Ir identificētas vairākas potenciālās datu kopas no AUS sistēmas publicēšanai Atvērto datu portālā, šobrīd tiek saskaņots atveramo datu ietvars Valsts kancelejā.</p>	<p>Sabiedrībai ir pieejami atvērtie dati par nodarbinātajiem valsts pārvaldē un viņu atalgojumu.</p>

Datu kopas turpmāk paredzēts izvērtēt sadarbībā ar VARAM.	
---	--

3. APŅEMŠANĀS. **Interesešu pārstāvniecības un lobēšanas atklātība**

Iesaistītās puses: Saeima, Valsts kanceleja, Valsts administrācijas skola, citas interešu pārstāvniecības/lobēšanas jomā kompetentās institūcijas, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna"

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
DARBĪBAS VIRZIENS: LOBĒŠANAS ATKLĀTĪBAS STIPRINĀŠANA	
Interesešu pārstāvniecības (lobēšanas atklātības) regulējuma pilnveide (lobēšanas atklātības likumprojekta izstrāde)	
<p>Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (turpmāk arī – komisija) 2019. gada 15. oktobra sēdē pieņēma lēmumu izveidot darba grupu lobēšanas atklātības tiesiskā regulējuma izstrādei. Darba grupa uzsāka darbu oktobrī un pieņēma lēmumu izstrādāt likumprojektu "Interesešu pārstāvības atklātības likums".</p> <p>Kopš 2019. gada decembra regulāri notiek darba grupas sēdes. Darba rezultātā ir panākta vienošanās par izstrādājamā likumprojekta pamatprincipiem, kā arī citiem sabiedrības interešu pārstāvniecību un lobēšanas atklātību veicinošiem instrumentiem.</p> <p>Komisijas 2021. gada 26. janvāra sēdē tika izskatīts jautājums par interešu pārstāvniecības atklātības tiesiskā regulējuma izstrādes gaitu. Minētajā sēdē tika atbalstīts darba grupas līdzšinējā darba rezultātu kopsavilkums un piedāvātais darba grafiks turpmākajam darbam pie likumprojekta.</p> <p>2021. gada 26. janvārī komisija publiskajai apspriešanai izsludināja topošā likumprojekta pamatprincipus.</p>	<p>Likumus veicinās lēmumu pieņemšanas caurskatāmību valsts un pašvaldību institūcijās, sabiedrības līdzdalību, augstāku ētikas standartu ieviešanu un atbildību par pieņemtajiem lēmumiem.</p>

<p>2021. gadā pēc sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopošanas tiks uzsākts darbs pie likumprojekta teksta.</p> <p>Darba grupā ir pārstāvēti visu Saeimas frakciju deputāti, bet par vadītāju tika ievēlēta deputāte Inese Voika. Darba grupā strādā arī eksperti no nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām, kā arī citi speciālisti.</p> <p>Lai veicinātu lēmumu pieņemšanas procesa atklātību par darbu pie jaunā tiesiskā regulējuma izstrādes, komisijas tīmekļvietnē ir izveidota sadaļa par darba grupas sastāvu un darbu: https://aizsardziba.saeima.lv/darba-grupa-lob%C4%93%C5%A1anas-atkl%C4%81t%C4%ABbas-likuma-izstr%C4%81dei.</p>	
<p>Sabiedriskā apspriešana par likumprojekta būtību un pamatprincipiem 2021. gada februārī</p> <p>26. janvārī sabiedriskajai apspriešanai tika nodots Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas darba grupas Lobēšanas atklātības tiesiskā regulējuma izstrādei kopsavilkums.</p> <p><i>Sabiedriskās apspriešanas laikposms: 26.01.2021.–26.02.2021.</i></p> <p>https://interesuaizstaviba.lv/wp-content/uploads/2021/01/Interesu-parstavniecibas-atklatibas-regulejuma-pamatprincipi.-Publiska-apspriesana-pirms-likumprojekta-izstrades-Saeima.pdf</p>	
<p style="text-align: center;">Ieviest lielāku atklātību par noteiktu amatpersonu sanāksmēm (atvērtie kalendāri)</p>	
<p>Likumprojektā "Interēšu pārstāvības atklātības likums" plānots ietvert arī normas par amatpersonu atvērtajiem kalendāriem.</p>	<p>Publiskojot informāciju par sanāksmēm un tikšanos, tiks veicināta lēmumu caurskatāmība un atklātība par dažādu interēšu pārstāvju ietekmi uz amatpersonu darbību.</p>
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: IZPRATNES VEICINĀŠANA PAR LOBĒŠANU</p>	
<p style="text-align: center;">Lobēšanas atklātības jautājumi iekļauti Valsts administrācijas skolas mācībās</p>	
<p>Nav uzsākts, plānots 2021. gadā.</p>	
<p style="text-align: center;">Lobēšanas atklātības jautājumi iekļauti Augstākā līmeņa vadītāju attīstības programmas mācībās</p>	
<p>Nav uzsākts, plānots 2021. gadā.</p>	
<p style="text-align: center;">Informatīvi pasākumi par pārstāvēto interēšu atklātību un ieguvumiem no tās</p>	

<p>Sadarbojoties Rīcības plāna 3. apņemšanās izpildē, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" partnerībā ar Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisiju un Valsts kanceleju 2020. gada 11. decembrī organizēja starptautisko tiešsaistes konferenci "Ceļā uz interešu aizstāvības tiesisko regulējumu Latvijā". Konferencē tika pārrunāti jautājumi par interešu aizstāvības tiesiskā regulējuma izstrādi. Iegūtās atziņas tiks izmantotas darbā pie topošā likumprojekta.</p>	<p>Tiek veicināta plašākas sabiedrības izpratne par lobēšanu, un gūtās atziņas tiks izmantotas regulējuma izstrādē.</p>
--	---

4. APŅEMŠANĀS. Atvērtā pārvaldība pašvaldībās

Atbildīgās institūcijas: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
DARBĪBAS VIRZIENS: MAZINĀT FORMĀLISMU SABIEDRĪBAS IESAISTĪŠANĀ	
Sabiedrības iesaistes labās prakses apkopošana un praktisku sadarbības tīklu izveide	
<p>Biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" 2020. gadā veica pētījumu "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādē: Latvijas pašvaldību prakses izvērtējums", kurā apkopoja arī pašvaldību labās prakses iedzīvotāju iesaistē.</p> <p>Labās prakses tika popularizētas arī konferencē 2020. gada 27. novembrī http://providus.lv/article/tiessaistes-konference-sabiedribas-lidzdaliba-pasvaldibu-planosana-latvijas-prakses-izvertejums-un-pasaules-tendences un diskusijā festivālā LAMPA 2020. gada 3. septembrī http://providus.lv/article/diskusija-par-sabiedribas-lidzlemtu-budzetesanu-un-pasvaldibu-budzetu-atklatibu.</p>	<p>Pašvaldībās nodarbinātie un sabiedrība tiek informēta par labu praksi līdzdalībā pašvaldībās.</p>
<p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros:</p>	<p>Īstenotās aktivitātes ļāva aktualizēt jautājumus par sabiedrības līdzdalības iespējām teritorijas attīstības plānošanā</p>

<p>1) apzināta labā prakse/praktiski piemēri kopienu attīstības plānošanā; 2) uz labās prakses piemēru bāzes izstrādātas metodiskas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai; 3) sadarbībā ar biedrību "Latvijas Lauku forums" un vietējām rīcības grupām organizēti četri reģionālie semināri (2020. gada septembrī) ar NVO, vietējo rīcības grupu, pašvaldību, plānošanas reģionu, uzņēmēju un citu ieinteresēto pušu iesaisti, kuros gūtas zināšanas un diskutēts par sabiedrības iesaistes jautājumiem teritorijas attīstības plānošanā; 4) tiešsaistes starptautiskajā konferencē "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību plānošanā: Latvijas prakses izvērtējums un pasaules tendences" tika aktualizēts sabiedrības līdzdalības nozīmīgums, iedvesmojot un motivējot sabiedrību iesaistīties, kā arī prezentēts projekta galvenais rezultāts – metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai. Pilnveidoti metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādē reģionālā un vietējā līmenī, tai skaitā: 1) aicinot izvērtēt pašvaldības teritorijās izstrādātos kopienu attīstības plānus un vietējo rīcības grupu stratēģijas, 2) aicinot daļu no pašvaldības budžeta novirzīt sabiedrības virzītām iniciatīvām (līdzdalības budžets), arī sniedzot ieteikumus līdzdalības budžeta plānošanai; 3) akcentējot nepieciešamību īstenot sabiedrības līdzdalības pasākumus attīstības plānošanā.</p>	<p>un īstenošanā, tika vairotas zināšanas par sabiedrības iesaistes jautājumiem. Metodiskais materiāls kopienu attīstības plānošanā, kas balstīts uz esošo labo praksi, saprotamā veidā sniedz informāciju par kopienu plāna izstrādes posmiem, kas var motivēt un palīdzēt aktīviem sabiedrības locekļiem iesaistīties savas kopienas teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā. Pilnveidotie metodiskie ieteikumi pašvaldību attīstības programmu izstrādē paver lielākas iespējas sabiedrības iniciatīvu atbalstam pašvaldību līmenī, kā arī aktīvākai un efektīvākai sabiedrības iesaistei attīstības plānošanā.</p>
<p>Atvērtības standartu un rekomendāciju izstrāde pašvaldībām</p>	
<p>VARAM un biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Proventus" 2020. gada decembrī uzsāka atvērtības standartu un rekomendāciju izstrādi pašvaldībām (kā vienu no aktivitātēm Aktīvo iedzīvotāju fonda projektā "Ilgtermiņa risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību"). Šīs rekomendācijas</p>	<p>Pašvaldībās nodarbinātie un sabiedrība tiek informēta par rīcībām un labo praksi, kas palīdzētu vairot atklātību, līdzdalību un atbildību pašvaldībās.</p>

pašvaldību atvērtībai paredzēts izstrādāt līdz 2021. gada beigām.	
Ieteikumu izstrāde, kā iedzīvotājam sagatavoties sarunai ar deputātiem/domi	
Nav uzsākts, plānots 2021. gadā.	
NVO iesaistīšana problēmu risināšanā (jauns tiesiskais regulējums par iedzīvotāju līdzdalības iespējām)	
<p>Likumprojekts "Pašvaldību likums" atbalstīts Ministru kabineta 2021. gada 4. marta sēdē un iesniegts Saeimā (Nr. 976/Lp13). Tajā paredzēti tādi jauni iedzīvotāju līdzdalības instrumenti kā kolektīvais iesniegums, iedzīvotāju padome, līdzdalības budžets, kā arī uzlabots publiskās apspriešanas tiesiskais regulējums. Iedzīvotāju padomes regulējums iekļauts, pamatojoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 11. punkta 2. apakšpunktā ietverto uzdevumu izstrādāt likumprojektu, kas paredz vietējo kopienu (pilsētu un pagastu) tiesības demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus un piešķirt šīm vietējām kopienām kompetenci vietējas nozīmes jautājumu kārtošanai. Likumprojekta spēkā stāšanās ir paredzēta 2022. gada 1. janvārī.</p>	<p>Ar jauno Pašvaldību likumu būtiski tiks palielinātas iedzīvotāju līdzdalības iespējas pašvaldību darbā, gan rosinot jautājumu izvērtēšanu pašvaldībā un konkrētu priekšlikumu izskatīšanu domē, gan lemjot par pašvaldības budžeta līdzekļu novirzīšanu konkrētiem pašas sabiedrības rosinātiem projektiem.</p>
<p>Ministru kabineta 2020. gada 14. maija sēdē atbalstīts konceptuālais ziņojums "Par līdzdalības budžeta ieviešanu Latvijā". Vienlaikus VARAM izstrādā vadlīnijas pašvaldībām līdzdalības budžeta ieviešanai, kā arī ir izstrādātas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai, kas ir būtisks priekšnosacījums pamatota kopienu attīstības redzējuma sagatavošanai un virzībai, t. sk. piesaistot līdzdalības budžeta finansējumu.</p>	<p>Līdzdalības budžets sniedz iespēju iedzīvotājiem noteikt, kā tiek tērēta daļa pašvaldības budžeta. Līdzdalības budžets ir viena no iespējām, kā veicināt sabiedrības līdzdalību pašvaldību darbībā, t. sk. veicinot abu pušu sadarbību un ņemot vērā, ka iedzīvotājs būs tas, kurš piedāvās risinājumu kādai sev, savai kopienai vai teritorijai (apkaimei, ciemam) nozīmīgai problēmai. Tāpat līdzdalības budžets mazinās iedzīvotājos sajūtu par to, ka pašvaldība nesniedz pietiekamu atgriezenisko saiti, jo metode paredz mērķtiecīgu pašvaldības komunikāciju un sadarbību ar pašvaldības iedzīvotājiem, kā arī iedzīvotāju iesaisti.</p>
Digitālu līdzdalības formu popularizēšana (piemēram, aptaujas)	

<p>Biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" un VARAM ir noslēgušas partnerības līgumu Aktīvo iedzīvotāju fonda ietvaros organizētā projekta "Ilgtermiņa risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību" īstenošanai. Tā ietvaros 2021. gadā Latvijas reģionos paredzēts rīkot vairākas sanāksmes, kurās tiks popularizētas arī digitālās līdzdalības formas.</p>	<p>Īstenota digitālo līdzdalības rīku popularizēšana.</p>
<p>Kontaktpersonu norādīšana pašvaldību tīmekļvietnēs, kur var saņemt informāciju par sabiedrības līdzdalības iespējām attiecīgajā pašvaldībā</p>	
<p>Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas projekta ietvaros ir plānota iespēja pašvaldībām pievienoties centralizētai tīmekļvietņu pārvaldības platformai. 2021. gadā jo īpaši tiek aicinātas administratīvi teritoriālās reformas rezultātā izveidotās pašvaldības. Valsts kanceleja sadarbībā ar VARAM un biedrību "Sabiedriskās politikas centrs Providus" ir izstrādājusi platformā iestrādājamo šablonu sadaļai "Sabiedrības līdzdalība", tostarp šablonā ietverta nepieciešamība norādīt kontaktpersonu jautājumiem saistībā ar sabiedrības līdzdalības iespējām.</p>	<p>Sabiedrībai tiks radīta iespēja sazināties ar konkrētu pašvaldības amatpersonu par jautājumiem saistībā ar sabiedrības līdzdalības iespējām.</p>
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: LĪDZDALĪBAS REGULĒJUMA UN IEDZĪVOTĀJIEM AKTUĀLAS INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBAS UZLABOŠANA PAŠVALDĪBĀS</p>	
<p>Pašvaldības izvērtē iespēju ietvert sabiedrības līdzdalības procesu un jautājumu un ierosinājumu daļu to saistošajos noteikumos</p>	
<p>Likumprojekts "Pašvaldību likums" (Saeimas reģistrācijas Nr. 976/Lp13) paredz, ka pašvaldības nolikumā (saistošie noteikumi) cita starpā nosakāma kārtība, kādā pašvaldība sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un nodrošina sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā, kā arī kārtība, kādā organizējama publiskā apspriešana. Biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" un VARAM ir noslēgušas partnerības līgumu Aktīvo iedzīvotāju fonda projekta "Ilgtermiņa</p>	<p>Skaidri noteikta sabiedrības līdzdalības kārtība būtiski uzlabos iedzīvotāju izpratni par līdzdalības iespējām un procesu, kas varētu ievērojami palielināt sabiedrības aktivitāti un iesaisti vietējā līmeņa jautājumu risināšanā, tai skaitā rosinot un aktīvi piedaloties publiskajās apspriešanās.</p>

<p>risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību" īstenošanai, kura ietvaros paredzēts, ka tad, kad būs skaidrs jaunā Pašvaldību likuma saturs, biedrība palīdzēs sagatavot ieteikumus pašvaldībām par to, kādi ar līdzdalību saistīti jautājumi ir jāietver pašvaldību saistošajos noteikumos.</p>	
<p>Pašvaldības izvērtē iespēju pašvaldības domes sēdēs, kā arī komiteju sēdēs pirms domes sēdēm iekļaut "brīvo mikrofonu" iedzīvotājiem ideju izteikšanai</p>	
<p>Nav uzsākts.</p>	
<p>Ievietot pašvaldību tīmekļvietnēs pašvaldību noteikumu konsolidēto versiju, ne tikai atsevišķus grozījumus</p>	
<p>VARAM regulāri individuālās sarunās un atzinumos aicina pašvaldības veidot un ievietot savās tīmekļvietnēs saistošo noteikumu konsolidētās redakcijas. VSIA "Latvijas Vēstnesis" ir izstrādājis metodisko materiālu pašvaldībām par saistošo noteikumu konsolidēšanu pirms iesniegšanas publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un sistematizēšanai tiesību aktu portālā www.likumi.lv, sākot ar 01.01.2022. VARAM aicina pašvaldības metodiskajā materiālā ietvertos norādījumus piemērot jau pašreiz, sagatavojot spēkā esošo saistošo noteikumu konsolidētās redakcijas un publicējot tās pašvaldību tīmekļvietnēs.</p>	<p>Ievērojami uzlabota saistošo noteikumu regulējuma uztveramība un līdz ar to arī informācijas pieejamība pašvaldības iedzīvotājiem.</p>
<p>Nodrošināt, ka visu pašvaldību visi saistošie noteikumi tiek publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (www.vestnesis.lv) un sistematizēti tiesību aktu portālā www.likumi.lv</p>	
<p>Saeima 24.01.2021. pieņēma likumu "Grozījumi Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā", saskaņā ar kuru ar 01.01.2022. visi saistošie noteikumi tiek publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (www.vestnesis.lv) un sistematizēti tiesību aktu portālā www.likumi.lv. Izstrādes procesā ir grozījumi citos likumos, lai minēto jautājumu ieviestu praktiski (jaunais Pašvaldību likums un "Grozījumi Teritorijas attīstības</p>	<p>No 01.01.2022. tiks nodrošināta to ārējo normatīvo aktu (tostarp visu pašvaldību saistošo noteikumu) kvalitatīva pieejamība pašvaldību iedzīvotājiem un arī citiem interesentiem (uzņēmējiem, investoriem, tiesnešiem u. tml.) ārpus attiecīgās pašvaldības administratīvās teritorijas, kas personām ir saistoši un nosaka viņu tiesības un pienākumus un citus dzīves aspektus. Interesējošiem pašvaldību saistošajiem noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem (tostarp teritorijas plānošanas</p>

<p>plānošanas likumā" (Saeimas reg. Nr. 475/Lp13).</p>	<p>tiesību aktiem) varēs ērti sekot līdzi, izmantojot "Seko līdzi" funkcionalitāti "Latvijas Vēstnesī", GeoLatvija.lv, kā arī izmantot citas iespējas, ko sniedz tīmekļvietnes Vestnesis.lv, Likumi.lv un GeoLatvija.lv.</p>
<p>Pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu formātu padarīt iedzīvotājiem draudzīgāku Deputātu izbraukumi pie iedzīvotājiem un pārskati par padarītajiem un plānotajiem darbiem</p>	
<p>Pilnveidoti metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, piedāvājot visiem plānošanas reģioniem un pašvaldībām vienotu, uztveramu un loģisku attīstības programmu struktūru.</p> <p>Uzsākts darbs pie ieviešanas nosacījumu izstrādes ESF 2021.–2027. gadam ietvaros plānotā atbalsta plānošanas reģioniem un pašvaldībām kapacitātes celšanai, kas cita starpā iekļaus kapacitātes celšanu attīstības plānošanas un sabiedrības līdzdalības jautājumos.</p>	<p>Metodiskie ieteikumi ļaus plānošanas reģioniem un pašvaldībām izstrādāt attīstības programmas pēc vienotas, loģiskas un viegli uztveramas struktūras.</p> <p>Kapacitātes celšanas atbalsta aktivitātes ļaus pilnveidot reģionu un pašvaldību zināšanas un prasmes attīstības plānošanas un sabiedrības līdzdalības jautājumos.</p>
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: ATVĒRTO PAŠVALDĪBU KUSTĪBA</p>	
<p>Pašvaldību aicinājums Rīcības plāna ietvaros veikt savā pašvaldībā pasākumus, kuri veicina atvērtību, darbības caurskatāmību, pieejamību iedzīvotājiem un iedzīvotāju iesaisti</p>	
<p>VARAM īstenotās aktivitātes, tai skaitā sagatavotais likumprojekts "Pašvaldību likums", uzsāktais darbs pie atvērtības standartu un rekomendāciju izstrādes (sadarbībā ar biedrību "Sabiedriskās politikas centrs Proventus"), sagatavotie priekšlikumi par līdzdalības budžeta ieviešanu Latvijā, pilnveidotie metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādē, kā arī vadlīnijas kopienu attīstības plānu izstrādei ir vērstas uz mērķi nodrošināt lielāku atvērtību, darbību caurskatāmību, pieejamību iedzīvotājiem un to lielāku iesaisti.</p>	<p>VARAM īstenotās aktivitātes veicinās lielāku pašvaldību atvērtību sabiedrībai, lielāku to darba caurskatāmību un iedzīvotāju iesaisti.</p>
<p>Pašvaldības par savu līdzdalību Rīcības plānā iecerētajos pasākumos un par īstenotajām darbībām aicinātas informēt atbildīgās institūcijas. Valsts kanceleja saņemto informāciju iekļauj ziņojumos par Rīcības plāna īstenošanu un var nodot citām valstīm kā Latvijas labo praksi</p>	

<p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros organizēto pasākumu, kā arī citu VARAM organizēto pasākumu ietvaros pašvaldības dalījās ar savu labo praksi sabiedrības iesaistē, tai skaitā par līdzdalības budžeta īstenošanu (Rīgā un Gulbenē).</p>	<p>Nodrošināta informācijas apmaiņa starp VARAM un pašvaldībām par labo praksi sabiedrības iesaistē, kas ļāva VARAM labāk izprast situāciju pašvaldībās, kā arī uz labo piemēru bāzes pilnveidot atbalsta mehānismus efektīvākai sabiedrības līdzdalības veicināšanai pašvaldībās.</p>
---	--

5. APŅEMŠANĀS. Kvalitatīva sabiedrības iesaiste reformu procesos un sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā

Atbildīgā institūcija: Valsts kanceleja

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: IZPRATNES UN PRASMJU VEICINĀŠANA PAR LĪDZDALĪBU</p>	
<p>Meistarklases līdzdalības nodrošināšanā par sabiedrības līdzdalību atbildīgajām amatpersonām valsts pārvaldē</p>	
<p>Biedrībai "Sabiedriskās politikas centrs Providus" 2020. gadā izdevās piesaistīt finansējumu no Aktīvo iedzīvotāju fonda, lai 2021. gadā noorganizētu divas meistarklases.</p> <p>Tieslietu ministrija sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu 2020. gadā organizēja četrus seminārus jaunajiem valsts pārvaldes darbiniekiem par ārējo normatīvo aktu projektu izstrādi (20.01., 24.02., 29.09., 21.12.). Semināros tika sniegta arī informācija par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu normatīvo aktu izstrādē (sabiedrības līdzdalības nozīmi kvalitatīva regulējuma izstrādei, sabiedrības līdzdalības veidiem, organizēšanas kārtību, atgriezeniskās saites nozīmi u. tml.).</p>	<p>Stiprināta valsts pārvaldē nodarbināto izpratne par sabiedrības līdzdalības nozīmīgumu.</p>
<p>Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīkla (VPVKAC) personāla mācības reizi gadā, kur sniedz informāciju par aktualitātēm sabiedrības līdzdalības praksē un apmāca sniegt informāciju iedzīvotājiem par sabiedrības līdzdalību digitālajā vidē</p>	
<p>25.02.2020. VPVKAC un nodibinājuma "Sabiedrības līdzdalības fonds" (sabiedrības iniciatīvu platforma "ManaBalss") pārstāvjiem notika mācības "Informācija par aktualitātēm sabiedrības līdzdalības praksē. Kā</p>	<p>VPVKAC kā vienotā pakalpojumu kontaktpunkta darbinieki ir informēti un spēj informāciju par sabiedrības līdzdalības iespējām platformā "ManaBalss" nodot pašvaldības iedzīvotājiem.</p>

veicināt iedzīvotāju prasmes sabiedrības līdzdalībā digitālajā vidē", kurās piedalījās 98 VPKAC darbinieki.	
Aktuālas informācijas par līdzdalību izvietošana VPKAC tīklā un www.latvija.lv	
Mācību materiāli par sabiedrības iniciatīvu platformu "ManaBalss" ievietoti VPKAC pakalpojumu vadības sistēmas Zināšanu bāzē.	Materiāli tiek izmantoti iedzīvotāju informēšanai par sabiedrības līdzdalības iespējām.
Izglītojoši pasākumi par līdzdalību sabiedrības pārstāvjiem reģionos	
<p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros:</p> <p>1) izstrādātas metodiskas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai;</p> <p>2) sadarbībā ar biedrību "Latvijas Lauku forums" un vietējām rīcības grupām organizēti četri reģionālie semināri (2020. gada septembrī) ar NVO, vietējo rīcības grupu, pašvaldību, plānošanas reģionu, uzņēmēju un citu ieinteresēto pušu iesaisti, kuros gūtas zināšanas un diskutēts par sabiedrības iesaistes jautājumiem teritorijas attīstības plānošanā (tai skaitā līdzdalības budžeta īstenošanu), kā arī testētas metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānu izstrādei;</p> <p>3) 27.11.2020. starptautiskajā tiešsaistes konferencē "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību plānošanā: Latvijas prakses izvērtējums un pasaules tendences", ko organizēja biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" un VARAM, tika aktualizēts sabiedrības līdzdalības nozīmīgums, kā arī diskutēts par sabiedrības līdzdalības veidiem, iedvesmojot un motivējot sabiedrību iesaistīties, kā arī prezentēts projekta galvenais rezultāts – metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai.</p>	Tika vairotas zināšanas par sabiedrības līdzdalības jautājumiem.
Pasākumu īstenošana vispārējās izglītības iestādēs, lai jaunatnei izveidotu priekšstatu par to, kas ir sabiedrības līdzdalība demokrātiskā valstī, kādēļ tā ir svarīga un kā to jēgpilni īstenot	
Latvijas simtgadei veltītā projekta "Pilsoniskās līdzdalības un labo darbu maratons" (2017.–2020.) ietvaros 2020. gadā izglītības iestādes tika	Metodisko materiālu kopums skolēnu pašpārvalžu darbības pilnveidei sekmēs skolēnu pilsonisko līdzdalību un pedagogu profesionālo kompetenci.

<p>aicinātas iesaistīties pilsonisko un radošo norišu ciklā "Pašiem sava brīvība", kura noslēgums notika ZOOM platformā 26.11.2020. Pasākumā tika prezentēta izglītības iestāžu un skolēnu pilsoniskās līdzdalības labā prakse un pieredze, īpašu uzmanību veltot skolēnu pašpārvalžu darbības pilnveidei un skolēnu pilsoniskajai iesaistei.</p> <p>Papildus tika izstrādāts arī metodisko materiālu kopums (plakāti, drukātie materiāli, video, animācija) atbalsta nodrošināšanai skolēnu pašpārvalžu darbībai, pašpārvalžu līderiem un viņu konsultantiem.</p> <p>Uzsākta pilnveidotā mācību satura ieviešana. Ar 2020./2021. mācību gadu skolēni pamatzglītībā sāk apgūt mācību priekšmetus "Sociālās zinības" (1.–3. klase), "Sociālās zinības un vēsture" (4.–6. klase) un kursu "Latvijas un pasaules vēsture" (7.–9. klase), kā arī kursus "Sociālās zinības un vēsture" un "Vēsture un sociālās zinātnes I" vidējā izglītībā.</p>	<p>Mācību priekšmetu un kursu apguves rezultātā būs iegūta izpratne un zināšanas par demokrātiskas sabiedrības attīstību, pilsoniskās līdzdalības prasmju veidošanos, stiprināta pilsoniskā izglītība un veicināta sociāli atstumto grupu iekļaušanās sabiedrībā un diskriminācijas novēršana.</p>
<p>NVO ieguldījuma sabiedrības līdzdalības veicināšanā reģionos izvērtējums SIF atbalstīto programmu un projektu ietvaros</p>	
<p>2020. gadā ir veikta valsts budžeta finansētās programmas "NVO fonds" darbības (rezultātu un ieguldījuma) izvērtēšana (izvērtējums pieejams https://ej.uz/NVOfondsiszvertejums).</p> <p>Pētījumā secināts, ka programmas ietvaros īstenotie projekti ar katru gadu kļūst arvien vairāk vērsti uz pilsoniskās līdzdalības tiešu ietekmi, iekļaujot iedzīvotājus aktivitātēs vai īstenojot aktivitātes, kas netieši veicina iedzīvotāju līdzdalību. Būtiski, ka projekti kļūst iesaistošāki, praktiskāki. Ar katru gadu palielinās projektu skaits, kas nodrošina praktisku iedzīvotāju iesaisti – caur iedzīvotāju līdzdalības aktivizēšanu NVO fondam ir tieša ietekme uz pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšanu. Pētījums liecina, ka</p>	<p>Valsts budžeta finansētās programmas "NVO fonds" sasniegto rezultātu izvērtēšana ļauj plānot turpmākos ieguldījumus nevalstiskajā sektorā pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšanai.</p>

<p>programmas īstenošanas periodā (2016.–2020. gads) projektu sadalījums pa reģioniem ir šāds: Rīga – 72, Pierīga – 24, Kurzeme – 15, Vidzeme – 9, Latgale – 16 un Zemgale – 17.</p>	
<p>Informācijas nodošana NVO par iespējam pieteikt projektus NVO fondā par līdzdalības aktivitātēm</p>	
<p>2020. gadā izsludināti divi atklātie projektu konkursi valsts budžeta programmā "Latvijas NVO fonds" 2020. gada programmai un 2021. gada programmai. Nodrošināta informācijas pieejamība par programmas nosacījumiem, t. sk. sniegtas atbildes uz visbiežāk uzdotajiem jautājumiem, kā arī nodrošināts informatīvais seminārs klātienē, vebinārs, individuālās konsultācijas un interaktīva pamācība veidlapas aizpildīšanai www.sif.gov.lv. https://www.facebook.com/SIFlv.</p>	<p>2020. gada konkursā iesniegti 163 projektu iesniegumi, no kuriem apstiprināti 87 (rezultāti pieejami https://ej.uz/2020NVOfonds). Savukārt 2021. gada konkursā iesniegti 166 projektu iesniegumi, no kuriem apstiprināts 71 (rezultāti pieejami https://ej.uz/2021NVOfonds).</p>
<p>Ikgadēja mērījuma veikšana: TAP skaita procentuāls pieaugums, par kuriem sabiedrības viedoklis ir noskaidrots</p>	
<p>Valsts kancelejas veiktais Valsts sekretāru sanāsmē izsludināto tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu monitorings 2020. gadā liecina, ka samazinājies to tiesību aktu projektu skaits, kuriem sabiedrības līdzdalība bija nepieciešama, bet tā netika nodrošināta (no 6,4 % uz 1,4 %).</p>	<p>Samazinās to tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu skaits, par kuriem nav noskaidrots sabiedrības viedoklis, ja tas ir bijis nepieciešams.</p>
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PILOTPROJEKTI</p>	
<p>Sabiedrības iesaiste visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas izveidē (Aizsardzības ministrija)</p>	
<p>Būtiska ir NVO iesaiste valsts aizsardzības stiprināšanā, tām pildot dažādas sabiedrībai svarīgas funkcijas. Līdz ar to viens no Aizsardzības ministrijas (turpmāk arī – AM) darbības virzieniem visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanas procesā ir NVO lomas veicināšana valsts aizsardzībā un NVO iesaiste aizsardzības plānošanas procesā.</p>	<p>Izveidotā sadarbība starp AM un NVO ir sekmējusi nevalstiskā sektora izpratni par tā lomu visaptverošajā valsts aizsardzībā un ļāvusi pārbaudīt un pilnveidot organizāciju spējas un resursus potenciālās krīzes situācijās, piedaloties dažādos AM rīkotajos semināros, apspriedēs un mācībās. Vienlaikus ar NVO iesaisti visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanā tiek veicināta Latvijas sabiedrības patriotisko vērtību attīstība un gatavība</p>

<p>Ir uzsākta ciešāka sadarbība ar tām NVO, kas ir izrādījušas interesi attīstīt sadarbību ar AM dažādos virzienos.</p> <p>Lai attīstītu sekmīgi izveidoto sadarbību ar NVO, AM plāno izveidot visaptverošas valsts aizsardzības konsultatīvo padomi, lai veicinātu nevalstiskā sektora dziļāku iesaisti valsts aizsardzības stiprināšanā un visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešanā. Padome tiks veidota, lai nodrošinātu koordinētu un efektīvu visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešanas un turpmākās darbības plānošanu ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Tās ietvaros ir plānots veikt uzdevumus, lai veicinātu Latvijas pilsoniskās sabiedrības iesaisti valsts aizsardzības spēju pilnveidošanā un stiprināšanā. Padomes sastāvā plānots iesaistīt pārstāvjus no 20 dažādām nevalstiskajām organizācijām, lai nodrošinātu pēc iespējas visaptverošāku sabiedriskās darbības un jomu pārklājumu.</p> <p>2019.–2020. gada laikā ir notikušas vairākas sanāksmes par turpmākajām sadarbības iespējām.</p> <p>2019. gada rudenī nevalstiskā sektora pārstāvji ir piedalījušies ikgadējās valsts apdraudējuma pārvarēšanas mācību KRISTAPS scenāriju izspēlēs. Kopā norisinājās 26 izspēles, kurās piedalījās aptuveni 300 dalībnieku (tai skaitā 14 NVO pārstāvji).</p> <p>13.01.2020.–15.01.2020. notika pirmais Nacionālās drošības kurss, kurā starp 40 dažādu sabiedrības grupu pārstāvjiem bija arī divas NVO (Providus un Delna). Nākamajosursos arī tiks aicināti NVO pārstāvji.</p> <p>2020. gada februārī norisinājās atsevišķs apziņošanas vingrinājums, lai pārbaudītu NVO spējas informēt sabiedrību par svarīgām ziņām hipotētiskā krīzes situācijā. Vingrinājuma ietvaros, kas ilga 12 stundas, NVO uzdevums bija izplatīt biedru, sadarbības partneru un citu</p>	<p>iesaistīties valsts aizsardzībā, kā arī izglītota Latvijas sabiedrība par valsts aizsardzības jautājumiem un iespējām iesaistīties valsts aizsardzības spēju stiprināšanā.</p> <p>Sadarbības veicināšanas process ar NVO ir uzsākts, taču šobrīd Covid-19 pandēmijas noteikto ierobežojumu un problemātikas dēļ tas ir "iepausēts". Taču turpmākie AM nodomi saistībā ar sadarbības veicināšanu ietver definēt katras NVO lomu visaptverošajā valsts aizsardzībā caur kopīgo analīzi, vingrinājumiem, izspēlēm u. tml.</p>
---	---

<p>personu vidū lūgumu apmeklēt AM izveidoto saiti tīmekļvietnē www.sargs.lv, kā rezultātā piedalījās 17 NVO un vingrinājumam atsaucās vairāk nekā 4000 cilvēku.</p> <p>Lai veicinātu viedokļu apmaiņu starp dažādiem sektoriem, dažādu NVO pārstāvji (Pilsoniskā alianse, Samārieši, Mednieku savienība, LDAIF, Eiropas latviešu apvienība) tika aicināti uz elektroniskā bukleta "Kā rīkoties krīzes situācijā" satura pilnveidošanas apspriedēm.</p> <p>04.09.2020. notika interaktīvā galda izspēle/diskusija ar NVO, izspēlējot dažādus krīzes scenārijus, lai veicinātu izpratni par mūsdienu apdraudējumiem un ievainojamībām, kā arī pamatotu nepieciešamību pēc sabiedrības noturības un visaptverošas visas sabiedrības iesaistes nacionālajā drošībā.</p>	
<p>Korupcijas risku novēršana veselības aprūpes jomā (pateicības dāvanas), iesaistot veselības aprūpes jomas pārstāvjus un iedzīvotājus, kuri saņem veselības aprūpes pakalpojumus, izmantojot publiskā sektora inovācijas un uzvedības izpētes metodes (Veselības ministrija, KNAB)</p>	
<p>Pēc Veselības ministrijas lūguma biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" piesaistīja finansējumu, lai varētu noorganizēt sabiedriskās domas aptauju par neformālajiem maksājumiem veselības sektorā. Aptauja tika veikta 2020. gada oktobrī. Biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" un Veselības ministrija 2020. gadā vienojās, ka šīs aptaujas rezultāti būs pamatā 2021. gada otrajā pusē plānotajam delibēratīvajam pasākumam (ar nejauši atlasītu cilvēku iesaisti) par neformālajiem maksājumiem veselības sektorā un tā risinājumiem. Biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus" šim nolūkam jau ir daļēji piesaistījusi finansējumu no Aktīvo iedzīvotāju fonda, kā arī līdzfinansējumu no Frīdriha Eberta Fonda.</p>	<p>Ieguvēji no korupcijas novēršanas veselības aprūpes jomā būtu visa sabiedrība, īpaši mazāk aizsargātā sabiedrības daļa un tie, kuriem medicīnas pakalpojumi ir grūti pieejami. Tāpat tie būtu ieguvumi visai veselības aprūpes sistēmai, valsts pārvaldes reputācijai un valsts tēlam kopumā.</p>

Komunikācijas pasākumi, lai valsts pārvaldē strādājošie saskaņā ar Diasporas likumu lēmumu pieņemšanā var iesaistīt diasporu (Ārlietu ministrija)	
<p>Diasporas likums, kas stājās spēkā 01.01.2019., paredz Diasporas konsultatīvās padomes (DKP) izveidi. Ārlietu ministrija ir atbildīga par DKP darbības organizēšanu un tās sekretariāta darbības nodrošināšanu. DKP ir padomdevēja institūcija, kuras mērķis ir veicināt saskaņotu diasporas politikas izstrādi un tās ikgadējo prioritāšu noteikšanu, kā arī diasporas politikas īstenošanu un novērtēšanu. DKP tika izveidota 2019. gadā, un tās sastāvā iekļauti valsts pārvaldes, pašvaldību, diasporas organizāciju, biedrību un nodibinājumu deleģēti pārstāvji. No DKP sastāvā iekļautajiem 27 locekļiem 13 pārstāv diasporas organizācijas visā pasaulē. 2020. gadā notikušas četras DKP sēdes, kurās risināti šādi diasporai svarīgi jautājumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personu apliecību (eID) lietošanas veicināšana diasporā, lai paplašinātu sniegto valsts pakalpojumu pieejamību; • atbalsts diasporas medijiem; • attālinātā darba aspekti diasporā; • diasporas pārstāvja izvirzīšana darbam Latvijas zinātnes padomē; • diasporas pārstāvja izvirzīšana darbam Latvijas ārējā tēla politikas koordinācijas padomē; • diasporas likuma ieviešanas gaita; • latviešu valodas apmācība remigrantiem, • diasporas arhīvu apzināšana un saglabāšana; • diasporas aspekta iekļaušana tiesību aktu izstrādes procesā. <p>Padomē tika panākta vienošanās par vienota un visaptveroša starpnozaru plāna izstrādi darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam.</p> <p>Plāns darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam tika apstiprināts Ministru</p>	<p>DKP izveide un regulāra tās darbība nodrošina diasporas kā nozīmīgas Latvijas sabiedrības daļas līdzdalību diasporai svarīgu jautājumu risināšanā, diasporas politikas izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā, kā arī darbības prioritāšu noteikšanā. Šobrīd DKP ir instruments un platforma, kas nodrošina komunikāciju ar diasporas pārstāvjiem ar 13 DKP locekļu – diasporas organizāciju pārstāvju visā pasaulē – iesaisti. Vienlaikus jāuzsver, ka tiek nodrošināts, ka DKP sēdes ir atklātas, kas ļauj ikvienam diasporas pārstāvim sekot sēžu norisei un tajās apspriesto jautājumu virzībai.</p> <p>Izstrādājot plānu darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam, Ārlietu ministrija tā sagatavošanā nodrošināja plašu diasporas un ar attiecīgo nozari saistīto nevalstisko organizāciju iesaisti. Plāns ir pirmais visaptverošais starpnozaru plānošanas dokuments diasporas jomā, kurā apkopoti visu iesaistīto iestāžu uzdevumi un paredzētais finansējums.</p> <p>Veiksmīgi mijiedarbojoties valsts sektoram un diasporas organizācijām, plāna izstrādes gaitā no 2019. gada novembra līdz 2020. gada jūnijam piecās tematiskajās darba grupās izdevās apzināt un iekļaut plānā uzdevumus, kas ir īpaši svarīgi un aktuāli diasporai.</p>

<p>kabinetā 19.01.2021. Plāns paredz sadarbībā ar Valsts kanceleju izveidot komunikācijas tīklu ar diasporas pārstāvjiem (organizācijām, ekspertiem u. c.). Darbs pie komunikācijas tīkla izveidošanas tiks uzsākts 2021. gadā.</p>	
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: LĪDZDALĪBAS ATBALSTA PASĀKUMI UN DIGITĀLIE RĪKI</p>	
<p>Ieteikumi efektīvas sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai (<i>maturity model</i>) un līdzdalība vizuālās informācijas izstrādē un tās izvietošana e-vidē, tostarp tai.mk.gov.lv un TAP portālā</p>	
<p>Nav uzsākts, plānots 2021. gadā.</p>	
<p>Jaunu, inovatīvu līdzdalības rīku, tostarp līdzdalības portālu, attīstība, izmantojot e-vides iespējas un veicinot sabiedrības iesaisti gan kolektīvā, gan individuālā līmenī</p>	
<p><i>Vairāki ar sabiedrības līdzdalību saistīti digitāli rīki ir izstrādē:</i></p> <p>2021. gadā darbu uzsāks TAP portāls, kur vienkopus būs datu aprīte par Ministru kabineta lēmumu pieņemšanas procesu, tostarp sabiedrības līdzdalību tajos (atzinumi, darba grupas u. c.).⁶</p>	<p><i>Minēto projektu sniegtie ieguvumi sabiedrībai:</i></p> <p>TAP portāls uzlabos sabiedrības līdzdalības iespējas valdības lēmumu pieņemšanas procesā un atvieglos iespējas laikus uzzināt par lēmumiem, kas to skar.</p>
<p>Nodibinājums "Sabiedrības līdzdalības fonds" uzsācis īstenot Aktīvo iedzīvotāju fonda atbalstītu projektu "Automatizētas PSO līdzdalības sistēmas izstrāde", tai skaitā uzsākts pētījums "Labā prakse iekļaujošam pilsoniskajam lobijam likumprojektu izstrādē".</p>	<p>Projekta īstenošana sekmēs veicinošu vidi Latvijas mazo un vidējo pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistei lēmumu pieņemšanas procesos Saeimā.</p>
<p>Sabiedrības integrācijas fonds sadarbībā ar Finanšu ministriju izstrādāja piedāvājumu vienotā sabiedriskā labuma organizāciju (tostarp NVO) komunikācijas un datu analītikas rīka izveidei.</p>	<p>Šādas platformas izveide nodrošinātu uzticamas un objektīvas informācijas pieejamību par NVO un to darbību, mazinātu iespēju saņemt finansējumu organizācijām, kas izvairās no nodokļu samaksas, veicinātu ziedošanas kultūras attīstību valstī, stiprinātu pilsoniskās sabiedrības ietekmi, kā arī nodrošinātu analītisku materiālu sekmīgai NVO politikas veidošanai ilgtermiņā.</p>

⁶ Vairāk informācijas par šo projektu: www.mk.gov.lv/lv/projekts/vienotais-tiesibu-aktu-projektu-izstrades-un-saskanosanas-portals-tap-portals

6. APŅĒMŠANĀS. Korupcijas novēršanas pasākumi

Atbildīgā institūcija: Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

<i>Paveiktais un sasniegtie rezultāti</i>	<i>Kādus uzlabojumus (ieguvumus) sasniegtie rezultāti nes sabiedrībai</i>
DARBĪBAS VIRZIENS: ATBALSTS ZINĀŠANU VEICINĀŠANAI VALSTS PĀRVALDĒ UN SABIEDRĪBĀ INTEREŠU KONFLIKTU UN KORUPCIJAS NOVĒRŠANAI, KĀ ARĪ NEIECIETĪBAI PRET KORUPCIJU	
Aptauja un aptaujas rezultātu prezentācija, lai diskutētu par nepieciešamo atbalstu un izpratnes veicināšanas metodēm, piemēram, tādām interaktīvām metodēm kā darbnīcas, ceļvedis, iespējas saņemt konsultāciju, dilemmas, audiosaturs (podkāsts)	
2020. gadā izstrādātas divas socioloģiskās aptaujas anketas – sabiedrības viedokļa izzināšanai un uzņēmēju aptaujai. Aptaujas veikšanai KNAB 2020. gada decembrī uzsāka iepirkuma procedūru; aptaujas rezultāti plānoti 2021. gada martā.	Balstoties uz aptauju rezultātiem, KNAB izstrādās efektīvākas izpratnes veicināšanas metodes un formas. Līdz ar to dažādām sabiedrības grupām būs iespēja iegūt zināšanas un informāciju tieši tām vispiemērotākajā, ērtākajā veidā.
Atbalsta pasākumi, lai veicinātu izpratni valsts pārvaldē par interešu konfliktu, izmantojot aptaujā atbalstītās metodes (apmācības)	
KNAB 2020. gadā līdztekus plānveida semināriem piedāvāja vairākus atbalsta pasākumus, piemēram, telefon-konsultācijas, konsultācijas e-pastā, tiešsaistes konsultācijas MS Teams platformā. Institūcijām pēc pieprasījuma nosūtīti KNAB sagatavotie zināšanu pārbaudes jautājumi, lai institūcijas pašas varētu veikt amatpersonu zināšanu novērtēšanu par interešu konflikta novēršanas jautājumiem. Sākot ar 2021. gadu, būs e-mācību kurss "Korupcijas novēršana", kas nodrošinās iespēju apgūt zināšanas ērtā laikā un tempā.	Valsts pārvaldē nodarbinātajiem pieaug izpratni veicinošu atbalsta pasākumu klāsts, tai skaitā apmācības, izmantojot dažādas apmācību formas.
Uzticības personu vai tālākizglītāju ētikas jautājumos valsts pārvaldē apmācības	
Nav uzsākts, plānots 2021. gadā.	
Sabiedrības informēšana par korupcijas sekām un cēloņiem, lietojot inovatīvas metodes (informatīvās kampaņas)	
Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programmas "Starptautiskās policijas sadarbība un noziedzības apkarošana" ietvaros finansētā projekta "Atbalsts trauksmes	Palielināsies sabiedrības izpratne par korupcijas cēloņiem un sekām, kā arī vēlme ziņot par iespējamiem interešu konflikta un korupcijas gadījumiem.

<p>celšanas sistēmas izveidei Latvijā" ietvaros sociālo kampaņu, lai veicinātu sabiedrības informētību un izpratni par korupcijas cēloņiem un sekām, plānots uzsākt 2021. gada aprīlī. Saskaņā ar kampaņas īstenošanas plānu 2020. gada decembrī uzsākta sabiedrības informēšanas kampaņas nolikuma izstrāde. Kampaņā plānots izmantot arī inovatīvas metodes, lai maksimāli efektīvi sasniegtu katru mērķgrupu. Konkrētas metodes un līdzekļi tiks izvēlēti iepirkumā.</p>	
Starpposma mērķis: Valsts pārvaldes darbinieku apmācības	
<p>2020. gadā KNAB organizēja 41 apmācību pasākumu valsts pārvaldē nodarbinātajiem, kurā piedalījās 4661 persona.</p> <p>Lai veidotu vienotu izpratni par to noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kas izdarīti valsts institūciju dienestā, tostarp kas saistīti ar korupciju, un uzlabotu tās efektivitāti, nodibināta un no 01.01.2021. darbu uzsākusi Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra. Tā veiks izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu un valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā un saistībā ar politisko partiju finansēšanu.</p> <p>2020. gadā 48 prokurori piedalījušies apmācībās par jautājumiem, kas saistīti ar korupcijas novēršanu un apkarošanu. 37 prokurori piedalījušies Valsts administrācijas skolas seminārā "Korupcijas un interešu konflikta risku novēršana valsts pārvaldē nodarbinātajiem", savukārt 11 prokurori piedalījušies seminārā "Patiesā labuma guvēja noteikšana".⁷</p>	<p>Paaugstinās valsts pārvaldē nodarbināto izpratne un zināšanas par korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem.</p>

⁷ Seminārs notika VAS ESF "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" un "Pasākumu plāns noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. gada līdz 2022. gadam" ietvaros.

Starposma mērķis: Atbalsts valsts pārvaldes darbiniekiem interešu konflikta un korupcijas jautājumos, izmantojot interaktīvas un inovatīvas metodes	
<p>2020. gadā KNAB ieviesa šādas interaktīvas apmācību un atbalsta formas: tiešsaistes semināri <i>MS Teams</i> platformā (1. pusgadā arī <i>Webex</i> platformā), tiešsaistes konsultācijas <i>MS Teams</i> platformā, apmācību grupu komplektēšana, izmantojot <i>Google drive</i> tehniskās iespējas. Sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu t. s. K projekta ietvaros izstrādāts e-mācību kurss "Korupcijas novēršana". KNAB nodrošināja iespēju ikvienam pārbaudīt savas zināšanas korupcijas un interešu konflikta novēršanas un valsts amatpersonas ētikas jautājumos KNAB tīmekļvietnē www.knab.gov.lv.</p>	<p>Augstāks valsts pārvaldē nodarbināto zināšanu un izpratnes līmenis korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumos mazina korupcijas riskus un nonākšanu interešu konfliktā valsts pārvaldē.</p>
DARBĪBAS VIRZIENS: PASĀKUMI KORUPCIJAS RISKU MAZINĀŠANAI VESELĪBAS APRŪPES SISTĒMĀ	
<p>Pasākumu īstenošana, lai mazinātu korupcijas riskus (pateicības dāvanas) veselības aprūpē, iesaistot veselības jomas pārstāvjus un iedzīvotājus, kuri saņem šīs jomas pakalpojumus, izmantojot publiskā sektora inovācijas un uzvedības izpētes metodes (KNAB un Veselības ministrija)</p>	
<p>1) Anketas jautājumi tika izstrādāti un ar Veselības ministrijas 14.05.2020. vēstuli Nr. 01-15.2/2495 iesniegti KNAB. 06.07.2020. no KNAB tika saņemta atbilde (7704/2020) ar informāciju, ka anketā iekļauts tikai viens no VM iesniegtajiem jautājumiem. Līdz ar to KNAB aptaujas rezultātā nebūs iespējams iegūt pietiekamu informāciju par iedzīvotāju pieredzi un attieksmi pret pateicības dāvanām veselības aprūpē, lai plānotu turpmākos pasākumus.</p> <p>2) Tika rasta iespēja aptauju veikt sadarbībā ar biedrību "Sabiedriskās politikas centrs Proventus", kas savukārt šo pasākumu īsteno sadarbībā ar pētījumu centru SKDS. Septembrī SKDS tika īstenotas klātienē intervijas (aptaujas rezultāti bija pieejami oktobrī).</p> <p>3) Turpmākos pasākumus plānots īstenot sadarbībā ar biedrību</p>	

<p>"Sabiedriskās politikas centrs Providus" (skat. sadaļu "Starposma mērķis").</p>	
<p>Starposma mērķis: Īstenots pasākums sabiedrības veselības nozarē</p>	
<p>KNAB ar biedrību "Sabiedriskās politikas centrs Providus" pārrunāja iespējamo sadarbību pilotprojekta īstenošanā. 2021. gadā plānots organizēt eksperimentālu deliberatīvo pasākumu par pateicības dāvanām veselības aprūpē, ņemot vērā aptaujas rezultātus.</p>	
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: VEICINĀT ATKLĀTĪBU PAR PAŠVALDĪBU UN TO KAPITĀLSABIEDRĪBU IEPIRKUMU PROCESU UN FINANŠU LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU (TAI SKAITĀ MEITAS UZŅĒMUMU LĪDZEKĻU UN BIEDRĪBĀM UN NODIBINĀJUMIEM PIEŠĶIRTO LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU) UN INTEREŠU KONFLIKTA SITUĀCIJU NEPIEĻAUSĀNU</p>	
<p>Sagatavoti ieteikumi lielākas caurskatāmības nodrošināšanai pašvaldību un to kapitālsabiedrību finansējuma izlietojumā, nepieļaujot nonākšanu interešu konfliktā</p>	
<p>12.11.2020. KNAB rīkoja sanākumi ar Finanšu ministrijas, Iepirkumu uzraudzības biroja, Latvijas Pašvaldību savienības un Delnas pārstāvjiem. Sanāksmes mērķis bija aktualizēt problēmjautājumus, kas skar atklātību pašvaldību un to kapitālsabiedrību iepirkumu procesā un finanšu līdzekļu izlietojumā. Sanāksmes laikā secināts, ka pašlaik jau pastāv mehānismi caurspīdīguma veicināšanai pašvaldību un to kapitālsabiedrību finansējuma izlietojumā, nepieļaujot nonākšanu interešu konfliktā. Jau pašlaik Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 36. un 58. pants nosaka informācijas atklātības nodrošināšanu par pašvaldību kapitālsabiedrību. Papildus Saeimā ir iesniegti grozījumi Publisko iepirkumu likumā (PIL) (likumprojekts Nr. 548/Lp13) attiecībā uz 24. un 25. panta regulējumu. Grozījumi paredz, ka iepirkuma komisiju izveido katram iepirkumam atsevišķi vai uz noteiktu laikposmu. Tāpat tiek paplašināts PIL 25. panta pirmajā daļā noteiktais interešu konflikta tvērums. Papildus paredzēts jauns regulējums PIL</p>	<p>Sabiedrības interesēs ir lielāka atklātība par pašvaldību un to kapitālsabiedrību iepirkumu procesu un finanšu līdzekļu izlietojumu. Ieguvums ir arī pašvaldību un to kapitālsabiedrību izpratne par interešu konflikta situācijām iepirkumu procesos.</p>

<p>(likumprojekts Nr. 851/Lp13) attiecībā uz Līgumu reģistru, tādējādi līgumu reģistrs nodrošinās iepirkumu līgumu izpildes pārredzamību, kā arī plašākas kontroles un uzraudzības iespējas, lai pārliecinātos, ka iepirkuma līgumi tiek izpildīti atbilstoši līgumam.</p> <p>Lai atbalstītu ar publisko iepirkumu saistīto saistību izpildi, Delna ir izstrādājusi rokasgrāmatu, kurā izskaidrots, kā izstrādāt, sagatavot un īstenot Integritātes paktu saskaņā ar starptautisko praksi. Tādējādi sanāksmēs laikā panākta vienošanās, ka KNAB 2021. gada pirmajā pusē izstrādās infografiku pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām, aktualizējot iekšējās pretkorupcijas kontroles nozīmi institūcijās un vēršot uzmanību uz interešu konflikta riskiem iepirkumos.</p>	
<p>DARBĪBAS VIRZIENS: DARBA DEVĒJA INFORMĒŠANA PAR KRIMINĀLPROCESU PRET NODARBINĀTO, KAS AIZLIEDZ IEŅEMT AMATU VAI UZLIEK IEROBEŽOJUMUS</p>	
<p>Veikti grozījumi normatīvajos aktos, kas paredz pilnveidot informācijas apmaiņu starp valsts iestādēm par uzsāktajiem vai pabeigtajiem kriminālprocesiem saistībā ar valsts pārvaldē nodarbinātajiem</p>	
<p>KNAB ir sācis izvērtēt normatīvos aktus, kas regulē informācijas apmaiņu starp valsts iestādēm par uzsāktajiem vai pabeigtajiem kriminālprocesiem saistībā ar valsts pārvaldē nodarbinātajiem. 2021. gada pirmajā pusē KNAB plāno aktualizēt šo problēmjaudājumu Tieslietu ministrijas Pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā, lai pēc tam lemtu par iespējamo priekšlikumu virzību grozījumiem normatīvajos aktos.</p>	<p>Netiks pieļauta situācija, ka valsts pārvaldē tiek nodarbinātas vai dienestu turpina personas, kas ir sodītas par noziedzīgiem nodarījumiem.</p>

Rīcības plāna īstenošanas koordinācija un uzraudzība

Rīcības plāna īstenošanu koordinē Valsts kanceleja. Savukārt NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome (turpmāk – Memoranda padome) uzrauga tā īstenošanu un uzklausa NVO viedokli par sasniegto progresu.

2020. gada 28. oktobrī Valsts kanceleja informēja Memoranda padomi par paveikto Rīcības plāna īstenošanā (plašāk – www.mk.gov.lv/lv/nevalstisko-organizaciju-un-ministru-kabineta-sadarbibas-memoranda-istenosanas-padomes-2020-gada-28-oktobra-sedes-darba-kartiba).

Uzsākot Rīcības plāna īstenošanu, Valsts kancelejas vadībā tika izveidots plāna īstenošanā iesaistīto pušu forums (angļu val. – *multistakeholder forum*), ievērojot OGP prasību. Tā dalībnieku saraksts ir pieejams tīmekļvietnē <http://www.mk.gov.lv/lv/content/atverta-parvaldiba>.

2020. gada 12. martā Valsts kancelejā notika plāna ieviešanas uzsākšanai veltīta sanāksme. Sanāksmē tika panākta vienošanās par diviem soļiem, kas tika īstenoti. Pirmkārt, tika izstrādāts katras apņemšanās ieviešanas plāns. Otrkārt, koplietošanas vidē tika izveidota OGP grupa (iesaistīto pušu grupa), kurā notiek informācijas apmaiņa par plāna izpildi un atvērtās pārvaldības aktualitātēm. Šis inovatīvais risinājums tika ieviests laikus un veiksmīgi darbojas, apliecinot savu nozīmīgumu Covid-19 krīzes apstākļos.

Rīcības plāna īstenošana noslēgsies 2021. gada 31. decembrī. Līdz ar to 2022. gada sākumā tiks sagatavots nobeiguma ziņojums par plāna izpildi.

Vienlaikus 2021. gadā nepieciešams izstrādāt Latvijas Piekto nacionālo atvērtās pārvaldības rīcības plānu, nodrošinot tā apstiprināšanu Ministru kabinetā.

Vairāk informācijas:

www.mk.gov.lv/lv/content/atverta-parvaldiba

www.opengovpartnership.org/members/latvia